

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/43038

SK 147

22-10-2014

Sayı : 89456481/610- 594
Konu : Yazılı soru önergesi (7/43038)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.05.2014 tarih ve 177470 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Diyarbakır Milletvekili Sayın Nursel AYDOĞAN tarafından verilen 7/43038 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (3 sayfa)

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN NURSEL AYDOĞAN'IN 7/43038 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımızca engelli istihdamına yönelik farkındalık artırıcı toplantı, panel ve çalıştaylar düzenlenmektedir.

10.06.2003 tarih ve 25134 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanunu’nun 30’uncu maddesindeki “İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi... meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. ” hükmü gereğince kamu ve özel sektörde engelli ve eski hükümlü çalıştırılması zorunlu hale getirilmiştir. Bu bağlamda 4857 sayılı İş Kanunun 91’inci maddesi gereğince Bakanlığımızda görevli iş müfettişlerince kanun kapsamındaki kamu ve özel işyerlerinde engelli ve eski hükümlü istihdamına ilişkin olarak denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından yapılan denetimlerde engelli ve eski hükümlü istihdamına ilişkin olarak elde edilen veriler ekli tabloda sunulmuştur.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DENETLENEN İŞYERİ SAYISI	362	438	180	86	218	1.026
ENGELLİ ve ESKİ HÜKÜMLÜ İSTİHDAMI						
İ.P.C Uygulanan İşyeri Sayısı	117	154	11	38	27	3
İ.P.C Miktarı	9.147.476	25.412.592	1.694.320	3.571.191	379.960	56.052

	2010	2011	2012	2013	2014
DENETLENEN İŞYERİ SAYISI	1.965	789	2.649	347	49
ENGELLİ ve ESKİ HÜKÜMLÜ İSTİHDAMI					
İ.P.C Uygulanan İşyeri Sayısı	27	15	24	13	5
İ.P.C Miktarı	1.362.646	434.506	1.969.991	1.103.795	311.858

İ.P.C:İdari Para Cezası

**50 veya Daha Fazla İşçinin Kamu/Özel Sektör Ayrımına Göre Çalıştığı İşyeri Sayıları,
Engelli Sayıları, Eski Hükümlü Sayıları (Mart-2014)**

MART 2014 DÖNEMİ İTİBARIYLA 50 VE DAHA FAZLA İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI					
İŞYERİ SAYISI		ENGELLİ SAYISI		ESKİ HÜKÜMLÜ SAYISI	
KAMU	ÖZEL	KAMU	ÖZEL	KAMU	ÖZEL
5.263	30.817	-	47.267	4.759	20.765

06.12.2012 tarihli ve 28489 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Eski Hükümlü İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” gereği Eski Hükümlü Kontenjanlarından Terörle Mücadelede Malul Sayılmayacak Şekilde Yaralananlar (TMY) da yararlanmaya başlamıştır.

Ayrıca, 15.05.2008 tarihinden itibaren özel sektörde eski hükümlü çalıştırma zorunluluğu kalkmış olup, bununla birlikte Türkiye İş Kurumunca özel sektörde işe yerleştirilen eski hükümlü ve terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralananların işe yerleştirilme sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Bu kapsamda Türkiye genelinde elli veya daha fazla işçi çalıştıran işyerleri ile bu işyerlerinde çalıştırılması zorunlu olan engelli ve eski hükümlü sayısı ve 10.06.2013-30.04.2014 tarihi itibarıyla söz konusu statüde işe yerleştiren işçi sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Sektör	50+ İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı	Çalıştırmak Zorunda Olduğu Engelli Sayısı	Çalıştırmak Zorunda Olduğu Eski Hükümlü-TMY Sayısı	İşe Yerleştirilen Engelli Sayısı	İşe Yerleştirilen Eski Hükümlü TMY Sayısı
Kamu	831	11.371	5.858	245	333
Özel	18.084	106.419	-	26.500	60

4857 sayılı İş Kanunun 30'uncu maddesindeki hükümlere aykırı olarak engelli ve eski hükümlü işçi çalıştırma yükümlülüğüne uymayan işverenlere, çalıştırmadığı her engelli ve eski hükümlü işçi ve çalıştırmadığı her ay için aynı kanunun 101'inci maddesine istinaden Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne 2014 yılında 1.903 TL idari para cezası uygulanmaktadır. Birden fazla ilde işyerleri bulunan işverenlere uygulanacak idari para cezası ise işyerlerinin merkezinin bulunduğu yerdeki il müdürlüğüne uygulanmaktadır. Kamu kuruluşları da bu para cezasından hiçbir şekilde muaf tutulmamakta, aynı miktarda idari para cezası açığı bulunan kamu kurumlarına da uygulanmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunun 30'uncu maddesine istinaden zorunlu kontenjanın takibi her ay düzenli olarak aylık işgücü çizelgeleri üzerinden yapılmaktadır. Ayrıca, engelli ve eski hükümlü çalıştırmayan işverenlerden veya işveren vekillerinden tahsil edilen idari para cezaları Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" hükümleri gereğince kurulan "Ceza Paralarını Kullandırmaya Yetkili Komisyon" tarafından, konusu engellilerin mesleki eğitimi, engellinin iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri, engellinin işe yerleştirilmesi, işe ve işyerine uyumunun sağlanması rehabilitasyonu, istihdamı ve kendi işini kurmasına yönelik projelerden onaylananların giderleri karşılanmaktadır.

Bu kapsamda 2014 yılı Ocak-Nisan döneminde idari para cezaları kaynaklı olarak düzenlenen kurslara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

KURS TÜRÜ	Ocak-Nisan 2014			
	Program Sayısı	Katılımcı Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
Engellilere Yönelik Kurslar	34	204	139	343
Hükümlülere Yönelik Kurslar	1	15	0	15
Hükümlülere Yönelik (Kurum Kaynaklı)	1	20	0	20

4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesinin altıncı fıkrasına istinaden, engellilerin istihdamını teşvik etmek amacıyla özel sektör işverenlerince;

- Kontenjan kapsamında çalıştırılan engellilerin,
- Korumalı işyerlerinde çalıştırılan engellilerin,
- Kontenjan fazlası engelli çalıştıran,
- Yükümlü olmadıkları halde engelli çalıştıran

işverenlerin ise bu şekilde çalıştırdıkları her bir engelli için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı Hazinece karşılanmaktadır.

Ayrıca, Türkiye İş Kurumunca sunulan iş ve meslek danışmanlığı faaliyetleri kapsamında engelli ve eski hükümlü iş arayanlara danışmanlık yapılmakta ve durumlarına uygun işlerde istihdamı sağlanmaktadır.

Diğer yandan engellilerin ve eski hükümlülerin istihdam edilebilirliklerini artırmaya yönelik kurum kaynaklı kurslar da düzenlenmektedir. Aktif işgücü hizmetleri Yönetmeliğinde, engellilere ve hükümlülere veya eski hükümlülere yönelik olarak düzenlenecek kurslarda istihdam yükümlülüğü, belirlenmiştir. Kurum kaynakları ile finanse edilecek hükümlü projelerinde istihdam yükümlülüğü aranmamakla birlikte, istihdam garantili olan kurslar da düzenlenebilmektedir. Bu kurslarda, kursiyere katıldığı her bir fiili gün için ilgili mevzuatta belirtilen kursiyer zaruri gideri ve sigorta primi ödenmektedir.